

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta . . . . . 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.25
za Nemčijo ocelotno . . . 25.—
za ostalo inozemstvo . . . 36.—

V upravištvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostojna pettivrata (72 mm):
na enkrat . . . . . po 15 v
na dvakrat . . . . . 13 v
na trikrat . . . . . 10 v
na več ko trikrat . . . 9 v

V reklamah notioh stane enostojna garmosdvrata 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenmi nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Koptarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Košicah št. 6. Sprojeoma naročilo, reklamaolje. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zadružni shod na Dunaju.

Zadružništvo v Avstriji je postalo velik gospodarski faktor. Slika, katero nam podaja tekoče leto razvoj avstrijskih zadrug, postaja za narodno gospodarstvo čimdalje veselejša. In ravno za slovenski narod je zadružništvo še prav posebnega pomena in važnosti, ker nimamo velikih kapitalov, ampak si moramo Slovenci tiste kapitale, ki so potrebni za velike gospodarske akcije in industrijske naprave, potom zadružnega gibanja še-le ustvariti. Zato z veseljem pozdravimo sklep splošne zveze avstrijskih zadrug, ki sklicuje zadružni shod na Dunaju. Splošna zveza kmetijskih zadrug avstrijskih na Dunaju je namreč sklicala za 14. in 15. septembra 1910

drugi avstrijski kmetijsko-zadružni shod

in v zvezi z istim

konferenco revizorjev zadružnih zvez.

Časovna razdelitev je sledeča:
Torek, 13. septembra, ob 10. uri dopoldne: Konferenca revizorjev v sejni dvorani c. kr. kmet. družbe nižjeavstrijske, Dunaj I., Schaulergasse 6. Popoldne istega dne nadaljevanje konferenice po dogovoru. Ob 8. uri zvečer: Sestanek došlih udeležencev zadružnega shoda in pozdrav istih v nižjeavstrijski vzorni kleti v mednarodni lovski razstavi v c. kr. Praturu.

Sreda, 14. septembra, ob 9. uri dopoldne: Otvoritev I. glavnega zborovanja zadružnega shoda, začetek posvetovanj o posameznih referatih v zborovalni dvorani nižjeavstrijskega deželnega zbora, Dunaj I., Herrengasse 13. Med opoldanskim odmorom se zberejo vsi udeleženci zadružnega shoda pri Raiffeisenovem spomeniku, I., Wallnerstrasse 8, kjer bodo skupno fotografirani. Ob pol 2. uri popoldne: Skupni obed v restavraciji c. kr. ljudskega vrta (K. k. Volksgarten); popoldne po obedu nadaljevanje dopoldanskih posvetovanj. — Ob 10. zvečer: Ogleđovanje nižjeavstrijske mlekarne, XX., Hochstädtplatz 5.

Četrtek, 15. septembra, ob 9. uri dopoldne: II. glavno zborovanje zadružnega shoda, nadaljevanje posvetovanj. Ob 3. uri popoldne skupni slavnostni obed udeležencev in gostov v restavraciji c. kr. ljudskega vrta. (Kakor prejšnji dan.)

Petek, 16. septembra: Poset in ogledovanje zadružnega skladišča v Tulnu (Tuln a. D.), potem izlet na Golovec (Kahlenberg) in v Klosterneuburg.

Sobota, 17. septembra: eventualni nadaljnji izleti, ki se bodo še pravčasno naznanili.

Dnevni red zadružnega shoda (s pridržkom morebitnih sprememb) je sledeči:

A. V torek, 13. septembra je konferenca revizorjev.

B. V sredo in četrtek se bode razpravljalo o sledečih točkah:

1. Pregled stanja kmetijskega zadružništva v Avstriji. (Poroča generalni predsednik splošne zveze na Dunaju, g. dr. Pavel baron Störck.)

2. Pomanjkanje delavcev v kmetijstvu. (Poroča ravnatelj osrednje češke zadružne zveze, gosp. Jan. Sedláč iz Prage.)

3. Gojitev dobrotelnosti in čuta domačnosti v kmetijskem zadružništvu. (Poroča namestnik ravnatelja nemške moravske zadružne zveze, g. Ferdinand König iz Brna.)

4. Ukrepi in sredstva zoper razkosavanje posestev in pospeševanje naseljevanja s posredovanjem in pomočjo kmetijskih zadrug. (Poroča državni poslanec in načelnik nižjeavstrijske zadružne centralne blagajne na Dunaju, preč. g. Matej Bauchinger.)

5. Naloge kmetijskih zadrug z ozirom na razdoljevanje kmetijskih posestev. (Poroča generalni predsednik g. dr. Pavel baron Störck z Dunaja.)

6. Kmetijsko zadružništvo in draginja živil. (Poroča nižjeavstrijski deželni višji računski svetovalec g. Jos. Faschingbauer z Dunaja.)

7. Kritični pojavi v zadružništvu. (Poroča g. Gustav Schlauer, ravnatelj nemške zadružne zveze v Bielitz-u v Šleziji.)

8. Generalne (splošne) in samopomožne revizije. (Poroča inspekcijski svetovalec nižjeavstrijskega deželnega odbora, g. Ludovik Liebmayr z Dunaja.)

9. O odškodovanju zadružnih funkcijonarjev pri Raiffeisen-ovkah. (Poroča gornjeavstrijski deželni nadsvetovalec g. Viktor Kerbler iz Linca.)

10. Vprašanje oddaje, oziroma zalaganja vojaštva s kmetijskimi pridelki. (Poroča nadzornik skladišča nemške zadružne zveze g. I. Warburg iz Prage.)

11. Pot do zdrave žitne politike. Potreba ustvarjenja kreditnega zakona za zadružna skladišča. (Poroča državni poslanec g. dr. Karl Holy iz Prage.)

12. O deželnih električnih centralah. (Poroča deželni poslanec gosp. Jan Kotlant iz Prage.)

13. O delovanju in poslovanju nadzorstev pri zadrugah. (Poroča nadrevizor ljubljanske Zadružne zveze, g. V. Pušenjak iz Maribora.)

Iz navedenega je razvidno, kako mnogovrsten in zanimiv je vspeh in kako velevažno so posamezne točke, o katerih bodo poročali in razmotrivali razni odlični avstrijski zadružni strokovnjaki, ki jih je izmed v Splošni zvezi na Dunaju včlanjenih zadružnih zvez izbral pripravljavni odbor.

Udeležiti se smejo zadružnega shoda ne le samo udje Splošne zveze, nadalje posameznih zvez in zastopniki vseh pri zvezah včlanjenih zadrug, ampak imajo pristop tudi vse druge zadružne zveze, ki nosijo značaj kmetijskega zadružništva, potem pa tudi posamezne zadruge in druge kmetijske korporacije v Avstriji, četudi niso član Splošne zveze na Dunaju, — slednje po svojih odposlancih, — slednjič se smejo udeležiti tudi vabljeni gosti.

Pojasnila daje Zadružna zveza v Ljubljani, pa tudi Splošna zveza na Dunaju (Allgemeiner Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften in Österreich, Wien I., Schaulergasse 6) naravnost, na kateri se je obračati.

Ker bode mogoče pri tej priliki ogledati tudi velike zadružne naprave nižjeavstrijske zveze, kakor mlekarne, skladišča itd. in ker se razun tega nudi udeležencem nad vse ugodna prilika posetiti tudi prvo mednarodno lovsko razstavo, ki je odprta in dunajskem Praturu, uljudno vabimo vse p. n. članice, da se tega shoda udeleže po svojih zastopnikih, oziroma odposlancih.

Udeležili se bodo zadružnega shoda zastopniki vseh avstrijskih narodnosti in naša častna dolžnost je, da Slovenci, ki smo združeni v največji jugoslovanski organizaciji, to je v Zadružni zvezi v Ljubljani, nikakor ne smemo zaostati, temveč moramo pokazati, kako velikansko zadružno moč predstavljamo na avstrijskem slovanskem jugu.

Zadruge, društva in druge korporacije, zlasti naše večje starejše posojilnice, Raiffeisenovke in močnejše pridobitne in gospodarske zadruge, pa tudi posamezniki, ki se zanimajo za razvoj in napredovanje kmetijskega zadružništva, nujno prosimo, da nam nemudoma naznanijo imena in značaj onih udeležencev, ki jih odpošljejo k zadružnemu shodu ter naj obenem tudi pristavijo morebitne svoje želje. Potrebno je to nujno zaradi tega, ker mo-

ramo seznam vseh udeležencev iz naših zadružnih vrst potem sporočiti še pred zadružnim shodom Splošni zvezi na Dunaju in ker je to tudi najjednostavnejše kakor če bi se prijavljala vsaka zadruža ali društvo posamezno naravnost.

Pristopnica, oziroma izkaznica za zadružni shod stane 12 kron in dob imetnik za to poseben znak zadružnega shoda, nadalje prejme vsakdo brez plačno vse tiskovine, ki bodo izšle povodom zadružnega shoda in opravičujo tudi izkaznica k skupnemu obedu dne 14. septembra in k slavnostnemu obedu dne 15. septembra v restavraciji c. kr. ljudskega vrta. (Obed brez pijače, ki si jo vsak po želji naroči in plača sam.)

Zadruge store najbolje, ako naznanilo, s katerim nam sporočajo imena in značaj udeležencev, priložijo takoj za vsakega po 12 kron; vse drugo bomo potem oskrbeli mi.

Zadružna zveza v Ljubljani.

Štajerski deželni zbor.

Poroča se nam od najbolj zanesljive strani, da so izvajanja »Narodnega Dnevnika« glede kakih pogajanj za delomožnost deželnega zbora s poslanci Veslovenske Ljudske Stranke le svobodno namišljena ugibanja. Zato je tudi citirana »informirana stran« »Narodnega Dnevnika« le njegova izmišljotina. Očividno je cela notica vržena le radi tega v javnost, da se lahko govori o tem, da so baje že volivci nezadovoljni s slovensko obstrukcijo. Sicer je to neresnica, ker ljudstvo odobrava boj za njegove pravice, toda liberalna stranka hoče oslabiti intenzivnost slovenskega boja in priskočiti Nemcem na pomoč.

Izlet puljske N. D. O v Trst.

Trst, 4. septembra 1910.

Danes je priredila, kakor smo že poročali, puljska N. D. O. svoj izlet v Trst. Laški listi so ponovno pozivali vladu, naj tudi ta izlet prepove. Grozili so z velikanskimi demonstracijami, in res se jim je vlada v toliko vdala, da je prepovedala godbo in zastave in da se smejo puljski izletniki izkrcati le v prosti luki. Ker so italijanski listi še nadalje hujskali in naravnost pozivali laško sodrgo, naj potisne izletnike v morje, je vlada odredila velikanske varnostne odredbe. Poklicala je v Trst veliko število orožnikov in policistov, vojaštvo je bilo za vsak slučaj priprav-

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M. (Dalle.)

Tako je Mirijam ostala sama tam gori v rdečem žaru zahajajočega solnca, z zvezanimi rokami, s sramotnim napisom na prsih in z verigo privezana. Stopila je proti robu strehe kolikor daleč je segla veriga in pogledala doli na Dvor Izraelov, kjer se je zbralo mnogo gorečnikov. Ko jo zagledajo, začno divje vpiti in kričati ter metati kamenje nanjo. Zadata na ramo se je z bolehnim krikom umaknila na nasprotno stran. Od tu je gledala na veliki Dvor žensk, odkoder se je prišlo do vrat Nikanorjevih po petnajstih stopnicah, ki so bile zgrajene v polkrogu z belega mramorja. Ta dvor je bil sešaj živahen tabor, ki so ga Rimljani vpadali z oblegovalnimi ovni.

Nastopila je noč, strašna noč, ker so se borbe ves čas nadaljevale. Rimljani so naskočili ženski dvor, a Judje so ta napad odbili. Kjerkoli je kak rimski vojak priplezal po lestvah na vrh ádu, povsod so jih Judje prevrgli v

prepad, na druge pa so metali kamenje in les. Rimljani so uvideli, da jim tem potom ni mogoče dobiti ženskega dvora v svojo oblast.

Doslej je Tit želel ohraniti ves tempelj do zunanjih dvorov in hodnikov; sedaj pa, ko je videl, da je odpor prehud, je zaukazal zažgati vrata, ki so bila zgrajena iz cedrovega lesa in okovana s srebrnimi pločami. Med ploho puščic in kopij so rimski vojaki planili nad vrata in vrgli baklje v odprtine. Kmalu so bila vrata v ognju in srebrne ploče so se topile vsled prevlelike vročine. Od tod se je ogenj razširil na hodnike na obe strani. Izmučeni in vtrujeni Judje še vedno niso hoteli odnehati. Mračno so se umaknili in posedli v skupinah po tlaku na Dvoru žensk ter opazovali uničevalni ogenj. Konečno je vzšlo solnce; tedaj so Rimljani sami začeli gasiti ogenj pri vratih, da bi si naredili pot, po kateri bi mogli dalje prodirati. Tit sam se je postavil na čelo vojakov in prodiral proti Dvoru žensk. Judje so bežali po stopnicah Nikanorjevih vrat na streho, kjer je bila Mirijam z verigo prikovana. Vendar v tej zmedbi se niso zmedli zanjo, sploh tudi niso vedeli, zakaj je dekle tu priklenjeno. Tudi Rimljani, ki so pritiskali za Judi, so jo opazili. — Bil je silno vroč dan meseca avgusta.

Kamenje in železje se je razgrelo ob pekočih solnčnih žarkih in kdor je le mogel, se je skrival v kako senco. Mirijam pa ni mogla nikamor. Strašno je trpela v tej vročini brez kaplje hladilne vode.

Ta dan Rimljani niso poskusili z novim napadom, pač pa so s kamenjem pobijali Jude, ki so se skrivali pred njimi po raznih kotih in zavetjih.

Med Judi je opazila Mirijam tudi blaznega sina Ananovega. Tekal je po hodnikih in kričal: »Gorje, gorje Jeruzalemu! Gorje mestu in gorje templju!« Ko je Mirijam ravno zrla tja, prileti nenadoma velika skala nanj in ga podre na tla. Sin Ananov je obležal mrtev. Sedaj, prav v oni uri, ko se je začelo uresničevati njegovo prerokovanje, je bila njegova pot končana.

Cel dan je divjal ogenj po hodnikih, ki so obdajali Dvor žensk; bil je boj dolg in strašen. Naposled je vendar dobrodelna in zaželjena noč objela izmučeno in izstradano mesto. Nikomur pa ni bila bolj zaželjena, kakor Mirijam; kajti oskrbela ji je obilne rose, ki se je nabirala na pozlačenem vrhu mramornatega stebra in kapljala od tod tako enakomerno da je Mirijam mogla vsaj nekoliko potolažiti svojo žejo.

Vtrujena je Mirijam zadremala. Imela je polno raznoterih sanj. Videla

je sveto goro Morija, kakršna je bila v starih časih; skalovita, obraščena z divjimi rožičevci in oljkami, kjer so bivale divje zverine, mrjasci in hijene. Na sredi je videla velik črn kamen. Ob tem kamnu stoji mož, oblečen kakor Arabci iz puščave, z njim pa je deček, privezan na kamen, kakor da bi ga hotel žrtvovati. In tedaj, ko je ravno svoj nož zavihtel je čudna svetloba razsvetlila cel prostor in nek glas je zaklical, da naj ustavi svojo roko. Gledala je Izakovo daritev. Prikazen je minula, za njo pa je gledala drugo:

Na gori stoji krasen tempelj, vendar ne sedanji, in pred tempeljnomo je slonela ista črna skala. Na tej skali je videla oltar in pred oltarjem veličastnega kralja v svečeniškem oblačilu, ki je daroval jagnjeta in vole in molil Jehovo vpricho mnogoštevilne množice ljudstva. Jasno ji je bilo, da je bil to kralj Salomon.

Prizor se zopet spremeni in pri isti črni skali stoji drug mož, bledega in upadlega obraza in ognjevitih oči, ki je grajal ljudi v templju radi njih hudobnega srca in jih z bičem izganjal od tod. Spoznala je, da je bil to Jezus, Sin Marije, oni Mesija, ki ga je ona častila in molila; oznanjal je svojemu ljudstvu pogubo, razdejanje, ker so njega zavrgli.

Ijeno, celo finančno stražo je vzela v zakup.

Sinoči so imeli Mazzinijanci shod, na katerem so sklepali o svojem nastopanju za današnji dan. Po shodu je udarila tržaška »mularija« od znane kavarnarje »Chiozza« proti »Narodnemu domu« z namenom razbiti šipe. Ko so pa tam ugledali pečico Slovencev, jim je takoj srce upadlo in pod varstvom policije so jo ubrali hitro na razne strani. Policija pa je celo noč varovala »Narodni Dom«.

Danes so se že precej zgodaj pričeli zbirati Mazzinijanci, da bi pred Slovenci zasedli trg pred »Narodnim Domom«. Ali policija jih je prehitela in zaprla vse ulice, ki vodijo proti »Narodnemu Domu«. Redarjev je kar mrgolelo. Kadar so nastopili orožniki, so laški junaki pričeli grozno žvižgati in piskati na piščalke, ko so se jim pa orožniki približali, jim je korajža ušla v hlače in pričeli so bežati.

K vsprejemu puljskih izletnikov, katerih je bilo okoli 400, se je zbralo v prosti luki veliko tržaških in okoličanskih Slovencev. Lahki so hoteli priti v bližino, pa jih je policija potisnila nazaj. Slovenci in Hrvatje so se nato podali v sprevedu pred »Narodni Dom«, kjer so se vršili pozdravni govori. Govorili so dr. Mandič, dr. Rybač, predsednik puljske N. D. O. ter ljubljanski krojač Škerlj. O prvih treh govornikih moramo priznati, da so govorili popolnoma objektivno. Napadali so vlado, ker je na zahtevo Lahov prepovedala godbo in zastave in splošno zatira Slovence na korist Italijanov. Škerlj je pa čutil potrebo, da se je znesel nad našo stranko. Prepričani smo, da bo »Edinost« dobesedno prinesla njegov govor in s tem dokazala, kako zelo »strokovna« je N. D. O. Mi se hočemo omejiti le na nekatere bedarije in oslarije njegovega govora. Dejal je, da prinaša pozdrave razpuščene ljubljanske N. D. O., ki je ni več, je vzdihnil, ni je več organizacije, katere tajnik sem jaz bil; zastoj plokat, nje ni več. Svoje lastno mnenje, svoje prepričanje smo izrazili napram bratskemu češkemu društvu in razpustila jo je vlada. Pa tudi Hribarja ni več, tega prvega najboljšega barja ni več, tega prvega najboljšega sika je on zvest sin matere Slovenije, ker je Slovan, da mu ga ni para. (Dosti žalostno bi bilo, ako bi se našlo kaj več takih Slovanov, kojih ime se blišči na pogodbi z Nemci. Op. poroč.) Veste, mi na Kranjskem smo v drugačnem položaju, mi na Kranjskem se moramo boriti proti »farski bisagi« in boriti se bodo morali še desetletja. — Poleg Škerlja stoječi »far« in državni poslanec Mandič je pri teh besedah žalostno zmajal z glavo, a toliko korajže pa le ni imel, da bi prijel Škerlja za ušesa.

Med tem ko so bili Slovenci zbrani v prosti luki in pozneje pred »Narodnim Domom«, so Mazzinijanci napadli in skoro popolnoma demolirali slovensko kavarno »Minerva« v ulici Aque-dotto. Pobili so tudi šipe pri slovenski knjigarni Gorenjec. Izzivali in napadali so po ulicah Slovence, posebno pred kavarno Chiozza. Ko so se razhajali Slovenci izpred »Narodnega Doma«, je prišlo do par spopadov. Povsodi so jo Lahki poštono izkupili. **Aretiranih je bilo veliko Italijanov** in trije Slovenci. Zadnje tri so takoj izpustili.

Popoldne in zvečer je bilo po Trstu mrtvo. Naliv je preprečil demonstracije. Naliv je bil tolik, da so bite pretrgane telefonske zveze.

In zopet je minila prikazen, in glej, okoli skale, po celi dolini Jozafat in po drugih dolinah naokoli, po Oljski gori in okoliči, da, v zraku med nebom in zemljo so stali v nebrojnih vrstah milijoni in milijoni ljudi in s strahom in molče zrl na golo daritveno skalo. Naenkrat zažari ta skala v skrivnostni svetlobi, da vsi milijoni in milijoni povesejo svoje oči. Iz svetlobe pa se je začul glas trobente, ki se je zdelo, da oznanja:

To je konec in začetek; vse je dopolnjeno, kakor je bilo usojeno in sedaj je dan sodbe.

Tedaj je solnce zarudelo kakor kri, zvezde so padale na zemljo in viharji so pretresali svet, ki ga je objela črna tema; in skozi temo in vihar so se čuli vriski in vzdihni, na skali pa se je vzdigoval ognjen križ, nad njim, do neba, pa so stale trume angeljev. Tudi ta prikazen poslednje sodbe mine in Mirijam se prestrašena vzbudi iz svojega nemirnega spanja; pred seboj pa za gleda stražne ognje rimskih straž, ki so goreli na Dvoru žensk, od Dvora Izraelovega pa je čula, kako so ječali in stokali gladujoči Judje, katere je drugi dan skoroda vse uničil rimski meč.

(Dalje.)

Ipred ljubljanskega porotnega porotnega sodišča.

MORILEC SVOJE ŽENE.

Danes se je pričela porotna razprava proti Francetu Martinjaku, roj. dne 11. aprila 1878 v Senčurju pri Kranju, železniški delavec v Kurji vasi pri Jesenicah. Senatu predseduje deželni sodni svetovalec Vedernjak, prisodnika sta višji deželni sodni svetovalec dr. Travnar in deželni sodni svetovalec dr. Boschegg, perovodja dr. Munda. Obtožbo zastopa državnega pravdnika namestnik dr. Pajnič, obtoženca zagovarja dr. Stare. Porotniki so: Drelse Oton, Češnik Ivan, Cantoni Viktor, Zupan Franc, Kunc Alojzij, Guzelj Josip, Mazi Franc, Rojina Josip, Slanc Franc, Krivic Janko, Jerančič Viljem, namestni porotnik Valentin Benkovič.

Pod kipom Njegovega Veličanstva cesarja je razprostrta velika skica, na kateri so narisani tisti kraji, kjer je spremljal obtoženec zadnji tisto noč svojo zaklano ženo. Obtoženca stražita dva paznika, ker je silovit človek.

Predsednik opominja obtoženca, naj se mirno in dostojno obnaša. Ko se doženejo generalija, prečita perovodja dr. Munda

obtožbo.

Prečita se sledeča obtožnica, iz katere izpuščamo nekaj mest, ki niso za širšo javnost. Obtožnica izjavlja:

France Martinjak, železniški delavec v Kurji vasi pri Jesenicah, je dne 3. julija 1910 pred polnočjo v Mostah zoper svojo ženo Marijo Martinjak z namenom jo usmrtiti s tem, da jo je sunil z nožem v desno stran vratu, zavedno tako ravnal, da je iz tega po izkrvavljenju njena smrt prišla; zakrivil je hudodelstvo zavrtnega umora.

Predživiljenje rajnice.

Pri posestniku Francetu Noču v Mostah pri Žerovnici je od Sv. Jurja t. l. naprej služila 30 letna Marija Martinjak, roj. Ropret, za dekle. Gospodar France in gospodinja Marija Noč sta bila z njo prav zadovoljna, ker je bila Marija Martinjak tiha in delavna. Z drugimi moškimi ni imela razmerja.

Marija Martinjak je bila že od 3. julija 1907 omožena s Francetom Martinjakom — obdolžencem. France Martinjak je pred nekaj leti delal pri zgradbi predorov bohinjske železnice ter se dlje časa mudil tudi v Bohinjski Beli, kjer se je bil seznanil z Marijo Ropret, katero je pozneje poročil. Marija Ropret-Martinjak je prinesla v zakon poleg običajne bale tudi še 400 K dote. Mlada zakonska sta živela na Jesenicah izpočetka — dokler je bilo še kaj dote — dovolj srečno; mož je tudi dovolj zaslužil kakor železniški delavec.

Spori med zakonskima.

Martinjak je bil vdan veselemu življenju; bodlo ga je tudi, da je ostal zakon brez otrok in vrhu tega je postal čimdalje bolj ljubosumen. Odslej — koncem leta 1908 in početkom l. 1909 — je bil prepričan in pretepen med Francetom Martinjakom in njegovo ženo na dnevnem redu tako, da so se radi pogostega šundra tudi druge stranke pritoževale. Več prič, ki so imele priliko opazovati bližje oba Martinjaka, pravijo, da je bil večinoma vseh nespozumljen kriv France Martinjak sam.

Kakor je pravila Marija Martinjak pozneje sama, ji je mož tudi **grozil z umorom ter ji stregel po življenju.**

Ločitev med možem in ženo.

Začetkom meseca maja 1909 je France Martinjak izvedel od svojih starišev, da je tuj mož obiskal v njegovi odsotnosti ženo — kakor se je tekom preiskave izkazalo, navedena obdolžitve ni bila resnična — in vsled tega je prišlo med zakonskima do očitnega spora in dejanske ločitve. France Martinjak je vrgel pred hišo vse premičnine svoje žene in ta se je preselila drugam. Nekaj mesecev si je služila kruh kakor tovarniška delavka, potem se je pa vdinjala kot dekla.

France Martinjak se je pa svoji ženi — posebno spočetka — še vedno približeval, posebno tedaj, kadar je rabil kaj denarja. Odkar pa je bila Marija Martinjak za dekle pri Noču v Mostah, moža dlje časa ni bilo več blizu.

Gospodinja Marija Noč je brž posnela iz pogovorov, da ima njena dekla še vedno rada svojega moža ter da bi se najraje zopet k njemu na Jesenice povrnila.

Obtoženec se zopet približuje ženi.

Koncem meseca junija t. l. je pa iskal tudi France Martinjak zopet zveze z ženo, odkar mu je izporečila, da je dobila od svoje matere več denarja. Tudi ji je opetovano pisal. Svoji gospodinjji je pravila Marija Martinjak, da

je bil njen mož zvečer pod oknom njene čumnate (v soboto 25. junija 1910) ter je gospodinjji tudi prebrala možovo pismo, v katerem jo ta vabi na sestanek na Žirovsko postajo. Dne 3. julija 1910 v nedeljo si je Marija Martinjak od svoje gosodinje izprosila dopust, češ da hoče obiskati svoje ljudi na Bohinjski Beli. Odšla je že ob devetih zjutraj oblečena v praznično obleko, z ruto na glavi in z izposojenim dežnikom gosodinje na bližnjo postajališče v Žirovnici. Domov je ni bilo cel dan. Ponoči tudi ni prišla v svojo čumnato.

Marija Martinjak umorjena.

Zjutraj, 4. julija 1910, okoli petih je šel gospodar France Noč na skedenj, da bi dal v hlev krme. Našel je dekle ležečo v senu z navzdol obrnjenim obrazom in mislil je sprva, da spi. Šele ob šestih so domači dognali, da je dekla umorjena. Kmalu je došla na lice mesta sodna komisija iz Radovljice in dognala sledeče:

Mrlič je ležal ob steni med skedenjem in podom na robu rjuhe iz žakljovine. Obraz je bil v mrvi zakopan, noge in spodnji del telesa so pa ležale tako, da se je videlo, da je pred smrtjo ležala Marija Martinjak vznak ter se je šele v smrtnem boju deloma obrnila.

Mrlič je v pesteh krčevito stiskal seno. Na desni strani vratu našla se je globoka, skoro vrat prodirajoča vrezina in videti je bilo na obilnih krvnih sledovih pod mrličem in celo na nasprotni steni skednja, da je umrla Marija Martinjak vsled izkrvavljenja. To so tudi potrdili zdravniki, ki so mrliča raztelesili. Po njihovem izreku je nekdo sunil z vso močjo v desno stran vratu z ostrim nožem Marijo Martinjak, ji prerezal veliki vratni žili na tej strani (odvodnico in dovodnico), tako, da je morala v malo minutah umreti.

Cel položaj je bil sploh tak, da je bilo na prvi pogled jasno, da je zlobna tuja roka Marijo Martinjak zavrtno umorila.

Pri mrliču ni bilo najti nagle rute in manjkal je tudi nož, s katerim je bila sunjena. Da se je pa napad izvršil popolnoma nepričakovano, kaže okolnost, da ni bilo poznati ne na umorjeni, ne okoli nje najmanjšega sledu kakega boja. Značilno je še posebej to, da je ležala rjuha iz žakljovine lepo razprostrta na senu.

Kje je bila umorjena prejšnji dan?

Kmalu se je izvedelo, da je prejšnjega dne bila umorjena Martinjak na Jesenicah v družbi svojega moža, ne pa v Bohinjski Beli. Franceta Martinjaka je takoj tudi ljudski glas označil za morilca svoje žene.

Obdolženec je delal dne 4. julija 1910 dopoldne na železniški progji od Jesenic proti Blejski Dobravi blizu čuvajnice št. 35 in tamkaj so ga orožniki tudi aretirali. Slišal je pa obdolženec že preje — pred prihodom orožnikov — o smrti svoje žene. Kazal ni pri tem posebnega iznenadenja, izrazil se pa je surovo: »Je že vendar zlodej enkrat hin!« Zdel se je pa tudi tovarišem sploh to jutro nekam čuden, ker se je večkrat prisiljeno zasmeljal.

Pripomniti je že tukaj, da je zjutraj 4. julija 1910 videl obdolženca sodelavec Janez Grilc, kako je rabil svoj navadni nož pri zajtrku. Pozneje je ravnosti Grilc opazil, kako je obdolženec ogledoval svoji roki, jih duhal in pri vodnjaku pod čuvajnico umival. Malo pozneje je orožniškemu stražmojstru Čučku obdolženec na vprašanja povedal, da je svoj nož že o Božiču izgubil. Nato je šele popravil, da se je to zgodilo šele na dan sv. Petra in Pavla. Patrulja je obdolženca privedla tudi k mrtvašnici, kjer je ležal mrlič, pokojna žena. Surovo se je smejal in rekel, da je »... to dobil, kar je iskal«. Pregledala se je takoj tudi obleka, katero je bil obdolženec prejšnjega dne (3. julija 1910) nosil. Hlače so bile pač, ker je dne 3. julija proti večeru in potem skoro celo noč deževalo, spodaj do gležnjev mokre in blatne, sicer je pa obleka bila precej snažna in ne blatna.

Kaj pripoveduje Martinjak.

Obdolženec pripoveduje o dogodkih dne 3. julija 1910 in o sestanku s svojo ženo nekako sledeče: Pravi, da mu je žena dvakrat pisala in ga izkušala pridobiti zopet za skupno življenje, pa da vendar v soboto 25. junija ni bil pri njej v Mostah. Poslednjič mu je pisala, da pride 3. julija 1910 na Jesenice, za kar pa da se on ni zmenil in se šele popoldne oblekel v črno obleko ter se podal na Jesenice. Imel da je tudi na sebi tedaj ovrtnik, naprsnik ter kravato sivkaste barve.

Iz gostilne »pri Krivcu« je prišel že proti večeru v Tancarjevo gostilno, kjer je bila veselica in je tamkaj iz-

vedel, da je žena že odšla v družbi nekoga mladega fanta.

Šel je pozneje h »Krivcu« in tam dobil ženo. Sedela sta skupaj in prišla v precej prijazen pogovor. Žena mu je prigovarjala, naj zopet skupaj živita in je končno še rekla, da naj jo on spremi do gospodarja Franceta Noča v Mostah.

O poldevetih zvečer sta šla on in žena iz Krivčeve gostilne. Ponoči jo je spremljal proti Mostam, potem jo pogljal naprej, sam se pa vrnil v Tancarjevo gostilno. Od tega trenutka nadalje pravi, je ni več žive videl.

Obdolženec zagovarja je le v toliko precej resničen, kolikor se tiče dogodkov do pol devetih zvečer, ko je namreč Marija Martinjak v spremstvu obdolženca zapustila Krivčovo gostilno.

Rajnica se hoče na vsak način spraviti z možem.

Ubogo žensko sta obdolženčevi pismi v poslednji dobi očitno spravili napol iz uma. Hotela se je na vsak način sprijazniti s svojim možem in ravno zato je došla v nedeljo, dne 3. julija 1910 na Jesenice. Kakor se to zgodi sploh pri enakih prilikah, je iz zramu pred gospodinjjo rekla, da gre v Bohinjsko Belo, česar pa nikdar ni nameravala.

Prišla je že dopoldne na Jesenice in obiskala nekaj prijateljic. Govorila je o moževem pismu in pa o tem, da bi rada zopet z njim skupaj živela. Rekla je celo, da bi mu najraje na mestu dala petak.

Kmalu popoldne se je podala v Tancarjevo gostilno in tamkaj zaman zopet čakala, da bi prišel mož. Že po šestih zvečer je prišla Marija Martinjak v Krivčovo gostilno. Tudi tukaj je kazala možovo pismo in se le o njem pogovarjala. Rekla je, da bi dala kar za pet štefanov, ko bi le njen »stari« prišel.

Res se je obdolženec končno prikazal in sedel k svoji ženi, ki je zanj takoj naročila vrček pive. Sedela sta potem skupaj, točno ob pol deveti uri pa sta oba odšla. Dognano je, da je še pri odhodu imela Marija Martinjak ruto in dežnik, France Martinjak pa ovrtnik, naprsnik in kravato.

Vse po pričah in po krajevnih ogledih dognane okolnosti kažejo, da je obdolženec spremil svojo ženo prav do njenega poslednjega stanovanja pri Noču, jo zvalil na skedenj, tamkaj pa jo zavrtno zaklal.

Ze koj po aretaciji je obdolženec pokazal na levi strani ceste od Jesenic proti Mostam neko goščavo, kjer sta se baje ustavila z ženo. Ko ga je orožnik opomnil, da na to mesto pač ni mogel radi ovir priti, je pokazal šele drugo mesto na desni strani ceste v gozdičku »Hrenovci«.

Kakor je bil obdolženec povedal, je v dežju Marija Martinjak dvignila gornje krilo (ki je vsled tega tudi ostalo precej suho) na rame in tako hodila po cesti. Ravno tako žensko in moškega pa je videl pod enim dežnikom priti v dežju po cesti od Jesenic proti Mostam v nedeljo, dne 3. julija 1910 zvečer ob pol devetih železniški čuvaj Alojzij Pečar, ki je opravljal službo pri čuvajnici št. 36 pri Koroški Beli. Mesto, kjer železniška proga (od Ljubljane do Trbiža) prekorači cesto in kjer se omenjena čuvajnica št. 36 nahaja, pa je oddaljeno le še pol ure od France Nočove hiše.

Obdolženec pride k Tancarju po polnoči.

Po eni uri popolnoči (4. julija) se je obdolženec nenadoma prikazal zopet pri Tancarju. Prišel je tja brez ovrtnika, naprsnika in kravate. Svojemu tovarišu Jožefu Hafnerju, s katerim sta stanovala skupaj pri Neži Krek v Kurji vasi pri Jesenicah, pravil je, da je prišel zdoma ter da je ovrtnik in drugo proč djal, ker ga je »tiščalo«.

Obdolženčeva pota.

Hafner je še pred obdolžencem odšel od Tancarja in doma opazil, da petrolejska svetilka ni stala na polici, temveč na mizi, iz česar je sklepal, da je bil obdolženec res doma, predno je prišel k Tancarju. Zjutraj je obdolženec sam govoril proti gospodinjji Neži Krek, da je ponoči za kratek čas domov prišel in če ga ni morda slišala.

Jesenjski kolodvor zvezuje s Savo in Kurjo vasjo pod železniškim tirom speljan predor, namenjen za pešce.

V noči na 4. julija 1910 je imel železniški uslužbenec France Polanšek službo pri skladišču tik stopnic, ki vodijo na strani Kurjevsi proti Jesenicam skozi predor.

Zakaj obtoženec tajni, da je prišel k Tancarju brez ovrtnika.

Zakaj pač obdolženec trdovratno zanikuje, da je bil ponoči, predno je prišel k Tancarju, na svojem stano-

vanju in zakaj noče ničesar vedeti o tem, da je prišel k Tancarju brez ovratnika, naprsnika in kravate!

Obdolženec je pač moral po izvršenem umoru odstraniti vsako krvno sled na sebi. Ker je ob cesti iz Most proti Jesenicam več potokov, ki so na večer 3. julija vsled deževja precej narasli, je imel obdolženec dovolj prilike, da je ovratnik, naprsnik ter kravato proč vrgel.

Domov je pa moral iti, da se je še enkrat natančno pregledal in odstranil poslednjo krvavo sled.

Po krajevnem ogledu se je dogualo, da sta rabila obdolženec in njegova žena do Nočove hiše v Mostah le pet četrti ure. Nazaj do svojega doma v Kurji vasi prišel je obdolženec še lahko po stranskih potih naravnost domov. Ker se je pri Tancarju zglasil že ob eni uri, imel je tedaj od pol devetih naprej več kakor tri ure časa, da se je podal v Moste, tamkaj izvršil zločin, potem se pa podal preko svojega doma zopet k Tancarju.

Na obtoženčevi obleki kri.

Obdolžencu se pa tudi ni posrečilo, da bi bil od svoje obleke odstranil vsako krvno sled. Na podvlaki suknje, na hlačah, v hlačnem desnem žepu in na žepnem robcu, ki je tičal v žepu, se je prav dobro poznalo, da si je obdolženec obrisoval kri, in sicer človeško kri od rok. Ko se je obdolžencu to povedalo, je brž dejal, da je pred tednom, to je dne 26. junija 1910 padel zvečer v pijanosti na nos, tako da se je izdatno krvavel. Seveda se ni na nosu čez teden že prav nič poznalo in priče, v katerih družbi je obdolženec na večer 26. junija kvartal, so povedale tudi, da tedaj ni bil prav nič pijan. Tako se temu govoru že v naprej pozna, da je popolnoma v zadregi izmišljen.

Končno je še pripomniti, kar se je že zgoraj omenilo, da o priliki aretacije pri obdolžencu ni bilo nobenega noža dobiti.

Imel je pa preje vedno nož in celo pravil tovarišu Jožetu Hafnerju zjutraj 3. julija 1910, da je prejšnjega dne že potegnil nož, da bi se branil proti dozdevnemu napadalcu, ki se je pa izkazal kakor gospodar Krek. Malo pred aretacijo pa je videl v rokah obtoženca delavec Grilc še neki nož. Prilike je imel pri delu dne 4. julija 1910 obdolženec pač dovolj, da se je iznebil popolnoma neopaženo svojega noža.

Tak nož precej močne vrste, popolnoma pripraven kot morilno orodje v tem slučaju, se je tudi našel dne 23. julija 1910 prav blizu kraja ob železniški progi, kjer je obdolženec delal. Ta nož ki je dlje časa ležal na prostem, ni imel nobenih znakov krvi, se tudi ne da dognati, če je bil kedaj v obdolženčevih rokah.

Rad komu kaj plačam, če vrže ženo v morje.

Sicer pa itak ne more biti dvoma o tem, da je le obdolženec zaklal svojo ženo. Ze poškodba sama kaže, da je storilec ravnal premišljeno in v name-nu, Marijo Martinjak usmrtili.

Sicer se je pa obdolženec že popreje, odkar ni bila žena več pri njem, večkrat izražal, da bi jo rad videl mrtvo. Pravil je, da bi komu rad kaj plačal, da bi jo vrgel v morje in da se bode v svrhu tega podal ž njo v Trst.

Pripovedoval je tudi, da je imel ženo že na neki skali in jo hotel doli pah-niti, pa je to opustil, češ, naj še nekaj časa živi. Ti izreki pa kažejo najmanj, da je obdolženec svojo ženo ljuto sovražil. Čudno se zato čita obdolženčev pismo, katero je izročila o priliki poslednjega lokalnega ogleda sodni komisiji Marija Noč in koje je našla v postelji umorjene Marije Martinjak. S sladkimi besedami vabi obdolženec svojo ženo na sestanek, zabičuje ji, da mora sama priti in da pisma nikomur ne sme pokazati.

Obdolženec je hotel torej zvabiti svojo ženo na kraj, kjer bi jo dobil popolnoma v svojo oblast in jo tamkaj umoriti.

Ta grozni naklep pa se mu je žalibog tudi posrečil.

Za izključenje javnosti.

Dr. Pajnič predlaga, naj se javnost izključi, ker so v razpravi kočljive točke. — Dr. Stare: Javnost naj se izključi pri kočljivih točkah. — Senat sklepa, da se bo javnost izključila, če pridejo kočljive točke v razgovor.

All ste umorili svojo ženo?

vpraša predsednik obtoženca, ki odgovori: Jaz ne! — Prešvoh je bil za v-jake. — Imela sta na stanovanju tudi delavce. Obtoženec pravi, da sta se imela z ženo dobro, dokler ni imela nekega drugega. Žena je pa »nehala«, ko ji je očital nezvestobo. Šel je nato iskat delo na Tirolsko. Nazaj je prišel čez par dni. Ljudje so mu o ženi razne stvari pravili. Rekla mu je pa žena,

naj ne veruje vsega, česar jo dolže ljudje. Preklofotal sem jo nato in vse njene reči ven zmetal. Bilo je to lani meseca maja. Tudi ko sta bila že ločena, je prišla večkrat za njim in ga nagovarjala, naj bi bila zopet skupaj. Pisala mi je skoraj vsak teden, da ni taka, kakor pravijo ljudje. Vse sorte mi je pisala. Odgovarjal ji ni, šele zadnji čas ji je pisal, da če plača dolg in če kupi pohištvo, prideta zopet skup. Vabil jo je tudi na sestanek v Žerovnico, a mu je odpisala tako, da nista prišla skupaj. Pisala mu je, da ga bo prišla obiskat na Jesenice v nedeljo z devetim vlakom.

Predsednik nadaljuje zaslišavanje obtoženca. Na vrsta pridejo vsa v obtožnici navedena dejstva. Obtoženec taji in pravi: Ko sta se z ženo poslovila, je šel nazaj k Tancarju, kjer jih je bilo še več v gostilni, in je ostal do zjutraj, dokler ni moral na »siht«.

Obtoženec odločno zanika, da bi ga bil kdo kje drugje videl kakor tam, kjer pove, da sta bila z ženo.

Orožniki. — Mož psuje že mrtvo ženo.

Zjutraj so prišli orožniki ponj, ko je že delal. Peljali so ga pred vsem na dom, potem h Krivcu, nato v gozd. Zanimava, da bi bil orožniku kazal kak drugi prostor. Peljali so ga nato v Žerovnico v mrtvašnico, kjer je ležala rajnica. Ne ve se spomniti, kaj da je tam rekel.

Predsednik konstatira, da je rabil neki zelo grd izraz o ranjci. — Obtoženec: To sem zmeraj rekel. — Predsednik dvigne glas in resno reče: »Ob takem trenutku bi se težko našel kak drug človek, ki bi se tako izrazil, kakor ste se Vi izrazili pred mrličem.« Saj grdo je to. Ostra predsednikova izjava je zelo učinkovala in to tembolj, ker se predsednik Vedernjak navadno vzdrži vsake opazke nasproti strankam.

»Suknja je krvava.«

pravi predsednik. Obtoženec se izgovarja, da je padel prejšnji teden na nos in se mu je vdrla kri. — Predsednik: Čudno, da je jopič znotraj krvav in tudi hlače. — Obtoženec: Slekem sem jopič, ko sem se umival.

Ob tri četrt na 12. uro se konča zaslišanje obtoženca. Predsednik se poda k porotnikom, kjer se razlaga porotnikom natanko situacija prostora, kjer so našli zaklano Martinjakovo.

Zdravniška izvedenca.

Zaslišita se radovljiška izvedenca dr. Voves in dr. Jelovšek, ki izjavita, da je povzročila smrt izkrvavitvev. Smrtni boj je trajal le nekaj minut. Morilec je moral zaklati ženo kleče. Nož je moral držati morilec v desni roki. Umorjena je morala biti okoli polnoči. Kri je morala brizniti daleč.

Nato slede priče, katerih je 64.

(Dalje.)

POLITIČNE FANTAZIJE.

Bolj ko se bliža čas parlamentarnega zasedanja, tem bolj ugibajo nemško-nacionalni listi, kako se bodo zadeve v parlamentu razvile. Najbolj so jim na potu seveda Slovenci. Zato pa pozdravljajo z veseljem sklep čeških državnozbornih poslancev, da se združijo v enem klubu, češ, da to pomeni osamljenje jugoslovanske delegacije od strani Čehov. Nam se pa zdi, da so to samo politične fantazije nemških nacionalcev in da ta sklep ne pomeni družega kakor okrepitev Slovanske Unije, katera je na potu nemške avstrijske politike tisti kamen, ob katerem se nemški načrti razbijajo.

NEMŠKONACIONALEN STRANKARSKI SHOD.

Dne 24. septembra sklicujejo nemško-nacionalni državni poslanci svoj strankarski shod v Celovec. O politični situaciji in o namenih nemško-nacionalne zveze bosta govorila dr. Chiari in dr. Sylvester. O češko-nemških vprašanjih bo poročal dr. Pergelt in Pacher. O trializmu pa Dobernig, Marekhl in dr. Egger. Seveda se bo ropotalo proti trializmu, kakor so ti gospodje že zdavnaj navajeni, ampak če mislijo, da bodo na ta način združenje Jugoslovanov v eno kulturno in upravno enoto prepričali, se zelo varajo. Jugoslovani si bodo svojo politiko sami delali!

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE V BOSNI.

Iz Sarajeva se poroča, da sta dobila pri deželnozbornih nadomestnih volitvah v katoliški inteligenčni kuriji kandidata »Katoliške Udruge«, avskultant dr. Perišić, in kandidat »Hrvatske Zajednice«, bančni ravnatelj Somogje, enako število glasov, vsled česar bo odločil pri glavni volivni komisiji med obema žreb.

NEVARNOST VOJSKE V TURČIJI.

Vsa znamenja kažejo, da se na Balkanu zopet nekaj pripravlja. Turčija se

neprenehoma oborožuje in sicer proti Grški in Bolgariji. Proti Bolgariji zato, ker ima Turčija dokaze v rokah, da bo Bolgarija v slučaju turško-grške vojske slednjo v boju podpirala. Štiri divizije 2. in 3. armadnega zbora so že mobilizirane. Poklicanih je nadalje v službo čez 100.000 rezervistov. V par dneh bo stalo na grški in bolgarski meji 200 tisoč mož za vojsko pripravljenih. Turčija sicer trdi, da se te priprave vršijo samo v svrhu vojaških vaj; na vsak način pa se pod to pretvezo nekaj skriva.

O VAJAH ITALIJSKEGA VOJNEGA BRODOVJA

na adrijskem morju pišejo laški listi: da je samo ob sebi umevno, da izkuša laška mornarica vsa sredstva, s katerimi se da adrijsko morje pred sovražniki obvarovati. Pripisujejo tem vajam tudi političen pomen, češ, sosedni monarhiji je treba dokazati, da je laška vojna mornarica dovolj močna, da Italijo pred vsakim napadom obvaruje in da v slučaju vojske Adrijmo nadvlada. Francoska vlada v sredozemskem morju, Avstrija pa v beneškem zalivu. Treba je, da se izbrise madež, ki ga nosi italijanska mornarica vsled poraza v morskii bitki pri Lisi. Na vsak način je čudno, da tako naši zavezniki govore!

Kupujte le vžigalice: „V korist obmejnim Slovanom“

Dnevne novice.

+ **Razpust ljubljanskega občinskega sveta** je tako zbegal liberalce, da fantazirajo najneumnejše stvari. Da bi odvrnili pozornost od svojih lastnih bedarij, s katerimi so priklicali katastrofo nad ljubljanski občinski svet, so se zagnali zdaj v deželni odbor, češ, zakaj deželni odbor ni preprečil razpusta ljubljanskega občinskega sveta. A stvar stoji tako: Deželni odbor, ako bi bil prej vprašan od vlade, bi bil gotovo zastopal stališče avtonomije glede potrditve Hribarjeve, kakor je to storila S. L. S. po svojem parlamentarnem zastopstvu. A deželnemu odboru je vlada naznanila že izvršeno dejstvo. Deželni odbor se pač ni mogel postaviti na tako brezmiselno stališče, kakor liberalci, da bi zaradi osebe Hribarjeve demonstriral proti cesarju. V deželnem zboru je kraj, koder bo dajala vlada odgovor od tega, kar je ukrenila brez vdnosti deželnega zastopstva. **Za sedaj razpuščen občinski svet se pa deželni odbor ne more potegovati, ker odkar je sklenil deželni zbor novi mestni statut in novi občinski volivni red, zastopa deželni odbor sklep deželnega zbora in se ne more potegovati za način zastopstva, ki je bil od deželnega zbora obsojen, da se nadomesti z boljšim.** Zato je sklenil deželni odbor izjavo do vlade, v kateri pravi, da želi, da dobi ljubljansko mesto čimprej ljudsko zastopstvo. S tem je deželni odbor na najjasnejši način varoval stališče avtonomije in pokazal pot po kateri se najhitreje pride iz sedanjih nenaravnih in nevdržljivih razmer do prave občinske avtonomije.

+ **Dva shoda** je včeraj priredila Kmečka zveza za Cirknico in okolico, dopoldne na Uncu, popoldne v Begunjah. Na obeh shodih sta poslanca Gostinčar in Žitnik poročala o delovanju državnega in deželnega zbora. V četrtke poročata poslanca Perhavec in Žitnik v Šturiji pri Ajdovščini.

+ **Gospodinjna šola c. kr. kmetijske družbe v Marjanišču** je najstarejša in prične s prvim oktobrom že svoj 11. tečaj. Mnoge gojenke delujejo že kot vrle in vnete gospodinje po slovenskih domovih. To je najlepše priporočilo za to šolo. Ker je že blizo pričetek šole, zato se opozarjajo oni, ki žele poslati svoje hčere v gospodinjno šolo, da hitro vložijo prošnje na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

+ **Izlet jeseniškega kršč. soc. delavstva na Šmarno Goro** se je včeraj zelo sijajno obnesel. Nad 200 delavk in delavcev je prihitelo k zaščitnici slov. kršč. soc. delavstva. Izletniki so bili kljub slabemu vremenu zelo navdušeni in veseli. Popoldne so si ogledali knezoškofijske zavode v Št. Vidu. Gostom, svojim rojakom, je gospodar č. g. Markež, ljubeznjivo pokazal vse prostore krasnega konvikta.

+ **Ustanovitev Orla.** V Moravčah se ustanovi 8. t. m. na Mali Šmaren teledovni odsek Orla. — Kmalu bomo tudi otvorili društveni dom s primernim slavljem. Na zdar!

+ **Laška pravna fakulteta.** List »Die Freistatt« se zavzema zelo za laško pravno fakulteto in pravi da naj vlada, ako noče to stvar izvršiti naredbenim potom, zopet uvede italijanske državne skušnje na Dunaju, kakor jih imata Inomost in Gradec. Čudno, kako skrbe Nemci za Italijane ob času, ko

demonstrira laška mornarica po adrijskem morju.

+ **Pred saborskimi volitvami na Hrvatskem.** Vse se pridno pripravljajo na volitve; stranke se posvetujejo in postavljajo kandidate. Po dosedanjih pripravah soditi bodo prišli na vsak mandat povprečno po štirje kandidati, po nekod pa celo po sedem, ker se pričakuje, da bodo nekateri kandidirali na svojo pest izven vseh strank. Kandidirali pa bodo: Koalicija v 83 okr., Starčevićanci v 44, kmečka stranka v 30 in radikalni Srbi v 20 okrajih. Čista stranka prava in skupina »Hrvatstva« še nista imenovali kandidatov, a sklicujeta konferenco na 15. t. m., na kateri se fuzija udejev in imenujejo kandidati. Sodi se, da bo ta stranka kandidirala v približno 50 okrajih. Ban dr. Tomašić pa postavi svoje kandidate v 70 okrajih, ako pred volitvami le še ne pride do novega pakta s koalicijo, kar nekateri še ne izključujejo. Razven tega postavi socialna demokracija 20 kandidatov, tako da se bo razven samostojnih kandidatov potevalo za 88 mandatov 317 kandidatov. Gotovo bo zato prišlo do številnih ožjih volitev, kar bo za stranke tem težavnejše, ker bodo po novem zakonu ožje volitve koj drugi dan in bodo morali oddaljeni volivci prenočiti na kraju volitve. Treba bo torej skrbetiza hrano in prenočišče mnogim volivcem, za kar bo treba močnih volivnih fondov, ki jih stranke pridno nabirajo. Vse stranke pa tudi računajo na medsebojne kompromise za ožje volitve.

+ Slovenska gimnazija v Gorici.

Na različna vprašanja glede otvoritve slovenske gimnazije, naznanjamo, da je imel kuratorij v petek, 2. t. m., sejo in da bo tekom tedna vse potrebno objavil.

— Vlada in kolesarsko slavlje v Gorici.

Vlada je sicer dovolila kolesarsko slavlje v Velodromu 11. t. m., toda kolesarji ne smejo skozi mesto! Če pridejo iz vipavske strani, vsi ob stranskih ulicah hitro na Velodrom, če pridejo z južno ali državno železnico, vsi po stranskih ulicah, nobeden ne sme v mesto; še kako skupno kosilo, bodisi »pri jelenu« ali v kaki drugi gostilni, je prepovedano! Lahki to vedo, zato smatrajo to za potuho ter se pripravljajo na poboj Slovencev, če se bo slavlje vršilo; oni pa hočejo, da se slavnost prepreči, v ta namen sklicujejo shod v torek; vlada si je že tudi pustila odprta vrata za slučaj, če bo v nevarnosti javni mir in red (!), da prepove lahko vsak trenotek kolesarsko slavnost! Če bodo Lahji v torek to zahtevali in če bodo nemirni, kdo ve, kaj se zgodi »glede na javni mir in red«! Kaj uraduje na glavarstvu Bombig?! Na čelu vsej gonji proti Slovincem stoji župan Bombig!

— **Atentat na predsednika najvišjega sodišča.** V veži najvišjega sodišča na Dunaju je včeraj dopoldne nek neznanec, imenom Schwarz, streljal z revolverjem. Ko so ga prijeli, je izjavil, da je hotel ustreliti predsednika najvišjega sodišča, barona Ruberja in sicer zato, ker je bila njegova ničnostna pritožba odbita.

— **Nov zdravilni vrelc** so odkrili v Pardubicah na Češkem.

— **Za višjega gozdnega komisarja** je imenovan g. Emil pl. Obereigner v Ljubljani.

— **Občinske volitve v Kranju** bodo v zadnjih dneh meseca septembra.

— **Mrtvec v prepadu.** Našli so od 19. junija pogrešanega Alojzija Adler v prepadu v Ivančevem gozdu. Revez je šel na drevo po ptiče, izpodletelo mu je in je padel naravnost v prepad. Iskali so ga povsod. Danes šele so ga našli.

— **Poroki.** Poročil se je g. dr. Fr. Novak, c. kr. profesor v Idriji, z gospodično Jožico Šaplja iz Šturij. — Jutri se poroči g. Franc Kuralt, gostilničar »pri Jelenu« in posestnik v Kranju, z gđeno. Franjico Paplerjevo, hčerko veleposestnika v Doslovčah pri Lescah.

— **Stavka v Sarajevu.** Prejšnji teden se je vršil v Sarajevu shod stavkujočih delavcev, na katerem pa se ni mogli zediniti zborovalci glede na nadaljevanja stavke. Z ozirom na to so odbori raznih delavskih organizacij se posvetovali sami in je navzočih 25 zastopnikov sklenilo soglasno, da se konča stavka in prične z delom zopet današnji ponedeljek.

— **Ljudska banka v Trstu.** Vodstvo banke je bilo primorano izplačila ustavit. Vzrok tega koraka pa ni denarna zadrega banke, ampak prevelik naval ljudstva, kateremu uradno osobje ne more pri svojem velikem poslu ustreči.

— **Na eni vejici zrelo jabolko in cvet** je dobil v Skofji Loki Lovro Planina ml. in to zanimivost poslal našemu uredništvu.

— **Drugo Ervaško šolo** otvorijo v Pulju in hiši »Istrske posojilnice« tik za »Narodnim domom«.

— **Strelnica je zadela v Moravčah** včeraj ob pol sedmi uri zvečer gđ. Pavlo K o s c h i e r, hči vdove c. kr. okrajnega predstojnika. Pogreb bo v sredo ob 8. uri zjutraj zgradu Tuštanj na pokopališču v Moravčah.

Povodnji.

Karansebes, 5. septembra. Vsled neprestanega deževja v zadnjih 24. urah je reka Temes prodrla nasip in poplavlila velik del mesta. Mnogo hiš se je zrušilo. Škoda je velika. Iz vseh delov županije prihajajo poročila o škodi, ki so jo povzročile poplave. Promet na železnici je ustavljen.

Dunaj, 5. septembra. Radi velikega deževja v zadnjih dneh je Donava silno narasla ter prestopila bregove.

Budimpešta, 5. septembra. Ravnateljstvo ogrskih državnih železnic poroča: Vsled škode, povzročene po povodnji, je bil do nadaljne odredbe ustavljen promet na železniški progi Oravica - Zidovin. Tudi na glavni progi Karansebes - Orsova so poškodbe velike, da se ne more točno določiti, kedaj bo zopet odprt promet.

Temesvar, 5. septembra. Vsled silnega deževja je poplavljen vsa okolica. Voda je napravila veliko škodo.

Szamosajvar, 5. septembra. Povodenj je napravila veliko škodo v mestih Nagy - klot in Kiss - klot. Pod vodo so velike površine zemlje. Porušenih je mnogo mostov.

Štajerske novice.

š **Mladeniški shod v Slomškovi rojstni vasi.** Iz Ponikve ob juž. železnici se nam piše: V Slomškovi rojstni župniji se je obhajal včeraj dne 4. septembra mladeniški shod za šmarski in severno - celjski okraj. Iz nekaterih župnij so prišli mladenci z zastavami. Sentjurska požarna bramba je nastopila korporativno v uniformah. Udeležba je bila vkljub nezanesljivemu vremenu velika. Cerkevni govor je imel dr. in deželni poslanec dr. Korošec. Zborovanje zunaj cerkve so vodili mladenci sami pod predsedstvom tovariša Verko. Razven mladencev, ki so nastopali s kratkimi, a jedrnatimi govori, so govorili še dr. Korošec, poslanec Vrečko, župnik Gomilšek in kaplan Sinko. Navzoči liberalci so mirno poslušali izvajanja in so vsled svoje duševne indiferentnosti lepo molčali. Slavnostni dan se je končal z nagovorom g. Gomilšeka v cerkvi. Duh Slomškov krepko veje v naših mladinskih organizacijah.

š **Ustrelil se je v Mariboru knjigovodja Andrej Holleker.**

SOC. DEMOKRAŠKE DEMONSTRACIJE PROTI RUSKEMU CARU.

Iz Darmstadta poročajo, da ondotno soc. demokraške časopisje v Frankobrodu razpravljajo, kako prirediti v Friedbergu ali tik pri Friedbergu veliko demonstracijo proti bivanju cara v Friedbergu. Računajo na udeležbo 100 tisoč oseb, ki naj bi tako pokazale carju, kako neljubo je prebivalstvu njegovo bivanje na hesških tleh.

Dne 11. t. m. pride v Langen na Hesškem govorit soc. demokraški poslanec Hofmann iz Berolina o »Ruskem carju in carizmu na Nemškem«.

Ljubljanske novice.

lj **Odhod posebnega vlaka v št. II iz Ljubljane** bo po najnovejšem določilu v četrtek 8. t. m. ob 7. uri 40 minut zjutraj, tako da se mu lahko pridružijo tudi Gorenjci. Na Štajerskem se vrše velike priprave za slavnost obmejnih naših bratov v št. IIju. Opozorjamo še enkrat vse, ki vstopijo v vlak izven Ljubljane, na obvestila v sobotnem »Slovencu«. **Vozni listki za Ljubljance in okoličane se dobe od jutri naprej v trafikli g. Šoukala** pred škofijo. Vožnja iz Ljubljane v št. IIj velja za tja in nazaj 8 K 5 v, za malo vsoto si torej na prihodnji praznik vsak lahko privoščiti krasen, nepozabljiv izlet! Za izletnike, ki se pripeljejo iz Ljubljane, bo v št. IIju posebna sveta maša.

lj **Soproga deželnega in državnega poslanca g. Povšeta umrla.** Rodbino g. komerčnega svetnika, državnega in deželnega poslanca Frana Povšeta je zadela bridka, nenadna izguba. V Leonišču je na srčni kapi včeraj ob pol 4. uri zjutraj umrla vzorna soproga in mati ga. Terezina Povše. Ze prejšnji večer je tožila, da ji je slabo. Ker ji je bilo ved-

no slabše, čula je pri njej usmiljenka, ki je takoj poklicala zdravnika na pomoč, a bilo je vse brezuspešno. Ko jo je prišel zjutraj obiskat gospod poslanec, je našel svojo ljubljeno soprogo mrtvo. Sočutje ob tej bridki izgubi je splošno. Odličnemu našemu parlamentarcu in velespoštovani njegovli rodbini naše najiskrenejše sožalje!

lj **Pogreba t gospe T. Povšetove** se jutri popoldne ob 3. uri udeleži po deputaciji tudi križevniška moška Marijina družba z zastavo, pri katere blagoslovu je kumovala blagopokojna gop. Cenjeni člani naj se zbero najbolje pri križevniški cerkvi.

lj **Bratje Orli!** Jutri, v torek, 6. t. m. se vrši v telovadnici ob osmi uri zvečer važen sestanek. Pridite polnoštevilno; nihče naj ne izostane! Na zdar! — Ljubljanski Orel.

lj **Orli, ki pridejo na poti v št. IIj** v Ljubljano v sredo zvečer, naj se zbere radi prenočišča od 9. do pol 10. ure zvečer v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze« (hotel »Union«).

lj **Dr. Tavčar in dr. Triller proti Ribnikarju.** V petek popoldne bo pred ljubljanskim okrajnim sodiščem sodna razprava proti Ribnikarju, ki ga tožita dr. Tavčar in dr. Triller zaradi razžaljenja časti.

lj **Umrli je včeraj Josip Ma k o v e c,** pleskarski mojster, star 60 let. N. v m. p.!

lj **Na c. kr. II. državni gimnaziji** je za bodoče šolsko leto 1910/11 namestiti dve supletski mesti za klasično filologijo kot glavni, slovenščino ali nemščino kot stranski predmet s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Prošnje naj se vložijo pri ravnateljstvu do 7. septembra.

lj **Izpremema posesti.** Posestvo gospoda Pilkota ob cesti na Rudolfovo železnico je kupil g. Gajer za 19.000 K.

lj **Opereto Albinjevo »Baron Trenk«** uprizore v prihodnji sezoni na slovenskem odru.

lj **Cirkus Kludsky** vzbuja mnogo zanimanja in to zanimanje v polni meri tudi zasluži. Vse točke, posebno dresure divjih živali, so izborne.

lj **Društvo državnih sodnopisarniških oficiantov in pomočnikov** je imelo včeraj ob treh pri »Štruklju« ustanovni občni zbor. Predsednik pripravljalnega odbora g. Frank je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče ter predlagal, naj se izvoli g. Breskvar kot starostni predsednik zborovanja. G. Breskvar je na kratko očrtal zgodovino organizacije sodnih oficiantov ter je navedel vzroke, zakaj so sodni oficianti in pisarniški pomočniki izstopili iz dunajske državne zveze. Kakor znano, so bili doslej vsi državni pomožni uradniki, bodisi pri sodnijah, glavarstvih in drugih državnih uradih organizirani skupno. Sodni oficianti pa so se ločili od ostale organizacije. Ako se tovariši od vseh sodnij združijo, da se bodo mogli enotno in samo za svoje koristi boriti, ne bo izostal uspeh. — Na predlog g. Franka se sprejmejo pravila neizpremenjena, kakor jih je odobrila vlada. Pristopnina se določi na 50 vin., mesečna članarina pa tudi na 50 vin. Denar, ki se ga je prejelo od deželnega društva, se sprejme kot društveno premoženje. Odbornikom se ne izplačuje nobenih nagrad. Sklene se naročiti tudi nekatere liste. — Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: za predsednika Dr. Frank, za odbornike Jos. Černivc, Fr. Petrovič, Franc Robida, Ivan Vagaja, Alojzij Breskvar, Ivan Pitako, za namestnika Frank Kuštrin in Alojzij Babič, za revizorja pa Avgust Šelko in Dr. Šmid. — Novoizvoljeni predsednik g. Frank se zahvaljuje za čast predsednikovo ter izjavlja, da bo storil kot tak vse, kar je mogoče. Treba je med tovariši sloge in sodelovanja, ako se hoče doseči zboljšanje gmotnega stanja in socialnega položaja. — Ker se pri slučajnostih ni nihče oglasil k besedi, se je zborovanje zaključilo. Pripomniti je treba, da so se ga tudi udeležili odposlanci iz Kamnika, Cerknice in Škofje Loke. Po pooblastilih pa so bila zastopana vsa kranjska sodišča.

lj **Tri tatice aretovane.** Ni še dolgo, odkar je otvoril nek mlad trgovec trgovino z blagom v eni najbolj obljudenih ulic, katera je tudi dobro obiskana od različnih slojev mestnega prebivalstva. Kmalu je zapazil, da se mora med kupci nahajati tudi nekdo, ki ima predolge prste. Sredi meseca julija mu je bilo na dozdaj še neznan način ukradenih iz predala okoli 700 K denarja; nakar je sklenil, da bode prišle kupce, posebno

pa ženske, katere je sumil, da mu kra-dejo, skrivno opazoval. V ta namen je v nek kotiček v prodajalni napravil zagrinjalo in od tam opazoval. Preteklo je več dni, brez da bi bil opazil kaj sumljivega. Ko sta v sredo prišle v trgovino dve boljše opravljeni ženski, je bil trgovec že tudi skrit in videl, da sta si po prodajalki pustile položiti na mizo več vrst blaga, ne da bi kaj kupile. Naenkrat je pa starejša ženska mlajši, med tem ko se je prodajalka obrnila in iskala zahtevano blago, nekaj dala v roke, kar je ona hitro stisnila pod pelerino. V tem trenutku je trgovec skočil pred nje. Obedve ste stali pred njim, kakor bi bili okameneli. Trgovec je takoj poklical stražnika. Ko je tatici pogledal pod pelerino, je ta imela v roki torbico, v nji pa pet komadov čipk, katere so bile njegova last poleg teh pa štiri pare ženskih in štiri pare moških nogavic, katere sta malo prej ukradle v neki trgovini na Marijinem trgu. Poklicani stražnik je obedve tatici odvedel v zapor. Pri sebi sta imeli še več drugih ukradenih čipk. Policija je na podlagi hišne preiskave našla pri starejši, katera je po poklicu šivilja in rodom iz Kočevja, različne vrste čipk, trakove, žepne robce, rokavice, šerpe, ročne torbice, razglednice, pajčolane, rokavice, različne vrste sukanca in svile. Tudi pri mlajši se je našlo več enakih reči. Kmalu potem, ko je policija zaprla obedve, se je pojavila v trgovini dotičnega trgovca tretja tatica. Tudi to je stražnik aretoval in se je pri nji našlo več ukradenega blaga. Vse tri so oddali c. kr. deželnemu sodišču.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Avgust Einhauser, strojni vajenec, 17 let. — Blaž Blažetič, delavec, 34 let. — Ignac Trefalt, sin tovarniškega delavca, devet let.

POMILOŠČENJ V ČRNIGORI

menda ne bo še tako kmalu. Kralj Nikita se je premislil in sedaj pravi, da namerava politične kaznjence pomilostiti šele po svojem povratku iz Belgrada, in še to le tedaj, ako belgrajsko časopisje ustavi napade nanj.

DEMONSTRACIJE PARIŠKIH ŠIVILJ.

Pariz, 5. sept. Stavkujoče šivilje so zopet priredile veliko demonstracijo. Na delavski borzi so imele shod, nakar so uprizorile po Parizu dve ure dolge demonstrativne izpredov. Ker jih policija ni pustila na Boulevard, so se s policijo steple. Stavkujoče šivilje so bile po policajih z dežniki in jih psovale. Radi teh izpredov je bil promet cestne železnice dalje časa ustavljen. Končno se je posrečilo policiji, da je aretirala voditeljice demonstracije in razpodila demonstrantke.

Telefonska in brzojavna poročila.

UMIROVLJENJE PREDSEDNIKA DEŽELNEGA SODIŠČA V LJUBLJANI G. LEVIČNIKA.

Dunaj, 5. septembra. »Neue Freie Presse« piše: Predsednik ljubljanskega deželnega sodišča Levičnik gre v pokoj. Slovenci pravijo, da mora na njegovo mesto priti Slovenec. Kakor pa mi vemo, bo naslednik imenovan strogo po činovnem redu. Med onimi člani graškega nadsodišča, ki pridejo za to v poštev, je Nemeč, ki je na vrsti in če bi bil imenovan Slovenec, bi se zgodilo preteriranje. Kakor čujemo, pa se to ne namerava in je na Levičnikovo mesto izbran Adolf El s n e r od graškega nadsodišča. — (Naša ljubeznjiva vlada posestno stanje tolmači kakor se ji zdi, samo da more udariti Slované. Predsedniško mesto pri deželnem sodišču v Ljubljani je slovenska posest in bi to mesto moral dobiti Slovenec! Morda bi se to dalo še doseči, ko bi liberalni listi s svojim vpitjem ne opozarjali naše narodne nasprotnike. Ako ne pride na predsedniško mesto k dež. sodišču v Ljubljani Slovenec, bo to zopet nov dokaz, kako ima za nas Bienerthova vlada le krivice. Ur.)

POGAJANJA ZA DELOMOŽNOST ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Dunaj, 5. septembra. Pogajanja za delomožnost češkega deželnega zbora, se bodo jutri nadaljevala. Nemci nekoliko popuščajo, pa tudi na češki strani bo boljše razpoloženje. Denarno stanje deželnih blagajn je tako, da bodo 1. oktobra blagajne popolnoma prazne in da bo moral priti na pomoč privatni denar, ako ne bo obnovljenja deželne naklade na pivo.

BAVARSKI PRESTOLONASLEDNIK O KATOLIČANSTVU.

Monakovo, 5. septembra. Prestolonaslednik princ Ludovik je imel pri slavnosti blagoslovljenja temeljnega kamena za cerkev v Ottingu govor, v katerem je dejal, da hvali Boga, da je imel katoliške stariše, ki so ga vzgojili v katoliški veri, ki je edino prava vera. Katoličan je lahko tolerantan proti drugim. Listi se z govorom obširno bavijo in pravijo, da ima ost proti protestantom.

VREME.

Dunaj, 5. septembra. Vremenske opazovalnice naznanjajo zelo hladno, izpremenljivo vreme.

SLAVNOSTI V ČRNIGORI.

Cetinje, 5. septembra. V soboto popoldne se je poklonil v vladni palači kralju Nikolu ruski maršalski štab. Pri slavnosti je bil navzoč ves dvor, grški prestolonaslednik Konstantin, kakor tudi ostali kraljevi gostje, diplomati, ministri, 50 ruskih mornariških častnikov, kakor tudi stotinja ruskih mornarjev in črnogorska pehota z godbo. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je izročil krasno težko zlato in z biseri posejano maršalsko palico. Kralj se je zahvalil in dejal, da to najvišje odlikovanje ruskega carja ni namenjeno njemu samemu, temveč junaškim Črnogorcem, s katerimi ga deli. Kajti ž njimi skupno je gojil slovansko idejo in prijateljstvo z Rusijo. Potem se je slovesno vložil temeljni kamen katedrali, ki jo bo sezidal car Nikolaj na svoje stroške.

Cetinje, 5. septembra. Kralj Nikolaj je podelil ruskemu poslaniku v Cetinju Arzenjevu veliki križec Danilovega reda.

ČRNOGORSKI KRALJ IN KRALJICA V PETERBURGU.

Peterburg, 5. septembra. Koncem novembra ali v začetku decembra bosta črnogorski kralj Nikolaj in njegova soproga kraljica Milena obiskala Peterburg. Kralj Nikolaj se namerava zahvaliti za odlikovanje ruskemu carju osebno in bo bival v Peterburgu kakih osem dni.

VOHUNSKA AFERA V SRBIJI.

Belgrad, 5. septembra. V Kalpi je bil aretovan avstrijski stotnik Rodič, ki je došel s Hrvaškega in je osumljen vohunstva. Pri njem so našli več vojaških zemljevidov od Srbije, kakor tudi kompromitujoče papirje. Ba je imel nalogo zažgati vojaška skladišča v Kalpi.

NEGUS MENELIKA ZADELA KAP.

Adis Abeba, 5. septembra. Neguš Menelika je zadela kap.

TURČIJA IN GRŠKA.

Pariz, 5. septembra. Tu menijo, da bo Turčija pristala na to, da pojdejo trije Krečani namesto pet v grško narodno skupščino.

KOLERA MED LURDSKIMI ROMARJI?

Marsilja, 5. septembra. Vlak št. 785, poln italijanskih lurdskih romarjev, je došel v soboto semkaj. Ker se je raznesla vest, da so med romarji tudi na kolero oboleli, se je romarjem prepovedalo bivanje na francoskih tleh ter je vlak moral takoj zapustiti marz. kolodvor. Policija je dohode k kolodvoru v širokem krogu zaprla. Nihče se ni smel približati romarjem. Vlak je moral oditi nazaj čez italijansko mejo.

Izjava.

Podpisana Marija Širca v Kosezah izjavljam, da sem se zmotila v osebi, ko sem g. Frana Felicjana, čuvaja tob. tovarne v Ljubljani, obdolžila, da sem mu izročila nekaj jestvin. 2549

Zahvaljujem se mu, da mi je žalitev odpustil in dovoljujem, da se ta preklic priobči na moje stroške v »Naši Moči« in »Slovencu«.

Ljubljana, 5. septembra 1910.

Mana Širca po meni A. Kocmur priča l. r., Franc Schöff l. r. priča.

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. 2530
Kongresni trg št. 5., prilifje.

DIJAK

iz nižjih razredov gimnazije se sprejme na hrano in stanovanje. Popolna oskrba, strogo nadzorstvo, ter lepo in zračno stanovanje. A. Pintar, Sv. Jakobova trg 8 (vhod Zatiška u. 1/l. desno). 2510

? I ?
I K O
? O ?

== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ==

se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**

Lastna tovarna ur v Svici. 2018

Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

? I ?
I K O
? O ?

Pekarija

z vsem orodjem, dobro idoča v večjem trgu se po nizki ceni takoj odda v najem. Kje, pove iz prijaznosti upravištvo »Slovenca«. 2543

Boljša rodbina sprejme

deklice

v popolno oskrbo. Zdravo stanovanje in hrana. Glasovir na razpolago. Kje? Poizve se iz prijaznosti v modni trgovini gospe Just-Maške, Židovska ulica. 2548

Podpisana javlja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi

brinjevo zrnje

Na morebitne naročbe izpod 1000 kg se ne ozira.

Pazin, 2. septembra 1910.

Ivancich Alojzija.

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

Olavna zaloga

Lekarna U^l. pl. Trnkozcy v Ljubljani 3427 Cena K 2.—. 52—1

26 letni mladenič

vešč nemščine in posebno izurjen v francoščini z govoro in pisavo išče primeren prostor. Gre za paznika, vratarja, slugo in jednako. Pojasnila pove upravištvo »Slovenca« pod šifro „Bareté“.

Cez 100 hektolitrov izbornega

Dolenjca

rdečega in belega, letnik 1909, ima naprodaj Ivan Rupar, vinogradnik, Sv. Križ pri Kostanjevici, Dolenjsko. 2544

IVAN KRULEC
ANA KRULEC ROJ. MARKL
POROČENA.

BREZ POSEBNIH OBVESTIL. 2538

DIJAK

se sprejme od poštenih, katoliško mislečih starišev na hrano in stanovanje ali pa tudi samo na stanovanje s prijazno sobo in lepim razgledom. Več se izve v upravištvo »Slovenca«. 2487 3

Prodajam v košnji na Glincah okoli 12 oralov

OTAVE

2464 1 Ivan Jelačin, Ljubljana.

Dijaki

2517 se sprejmejo na stanovanje in na hrano v bližini druge državne gimnazije. Več se poizve Ciril-Methodova ul. 15. pritličje levo.

Ženitna ponudba!

Mladenič 27 let star, trgovec in posestnik na deželi blizu mesta, se želi poročiti takoj s deklico, ki bi imela vsaj 10.000 K pramoženja, — vdove brez otrok niso izuzete! Stroga tajnost se jamči! Uge ponudbe s sliko je poslati na upravištvo »Slovenca« pod naslov: 1001, ž. p. 2527

Gospodična

2502 2 imajoča 8 razredov in trgovski tečaj z dobrim uspehom želi vstopiti v službo in najraje v kako pisarno. Vstop in plačilo po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca«.

Prva vinorejska zadruga v Krškem
da s 1. januarjem 1911 l. v najem soojo gostilno
2468 **Hotel Gregorič**
Pogoji jako ugodni. Zahteva se varščine 6000 K.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
3	9. zveč.	735,0	13,6	brezvetr.	oblačno	
4	7. zjutr.	34,0	8,9	sl. sever	megla	0,3
	2. pop.	32,4	17,0	sr. jug	oblačno	
4	9. zveč.	34,6	10,6	sr. jvzh.	dež	
5	7. zjutr.	33,9	8,9	sl. sever.	oblačno	55,7
	2. pop.	32,7	13,7	sr. jug.		

Srednja predvčerajšnja temp. 14,4°, norm. 16,6.
Srednja včerajšnja temp. 12,2°, norm. 16,4°.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 5. septembra

Pšenica za oktober 1910	10,13
Pšenica za april 1911	10,38
Rž za oktober 1910	7,35
Oves za oktober 1910	8,30
Koruza za avgust 1910	6,01
Koruza za maj 1911	5,81

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom dr. Ivana Oražna

raznóvrstno skrivljenje hrbtnice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. - se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4
I. nadstropje.

Pojasnila daje dr. Ivan Oražen ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v

Wolfovih ulicah št. 12.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša najiskreneje ljubljena, blaga in nepozabljiva soproga, mati, stara mati, sestra, tašča, svakinja in teta, preblagorodna gospa

Terezina Povše

včeraj 4. septembra ob 1/2 4 uri zjutraj po mučnem trpljenju, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb preblage bode v torek 6. septembra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Komenskega ulica št. 11 provizorično na pokopališče k Sv. Krištofu, odkoder se preblaga prenese pozneje v lastno rodbinsko rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri Sv. Petru in v drugih cerkvah.

Preblaga nepozabna se priporoča v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1910.

Franc Povše
državni poslanec
soprog.

Amalija Pogačnik, Ema Globočnik, Mercedes in Erna Povše, hčere; Evgen Povše, c. kr. finančni koncipist, sin; Eliza Mullich pl. Palmenberg, sestra; Uršula Wessner, svakinja; Med. dr. Josip Pogačnik, Franc Globočnik, c. in kr. nadporočnik, zeta.

Vsi vnuki, vnukinje, nečaki in nečakinje.

2541

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFATURNEGA BLAGA 1910!

Vzorci pošiljava franco!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pleti, šerpe, rute v veliki izbiri.

SOLIDNE CENE.

Z dobrim vspehom
se pripravljajo k
skušniji
za enoletne
prostovoljce.

Tozadavna vprašanja naj se naslovijo na
upravo »Slovenca« pod naslovom »Skušnija«.

Ešvegersko
sivo in rdeče
Marzeljsko
Angeljnovno

Milo

Priporoča tovarna
Pavel Seemann
Ljubljana

1661

Čebelno-
voščene
in
stearinske

Sveče

Letnik 1911

2525

naše „Družinske pratike“

je ravno izšel in se dobiva skoro po vseh
trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Kato-
liški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“,
dalje v trgovini Ant. Krisper, Vaso Petričič in
Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katoliško
tisk. društva“. — Cena komadu 24 vin., po pošti
10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte
si vsiljevati drugih pratik.

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, slad-
korju in kavi; **SLADIN** kri, moč, zdravje do-
sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak
3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani
ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Uporabi
se
povsod

Naznanilo.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani
(Tomanova ulica. Zraven „Narodnega doma“.)

se prične šolsko leto 1910/11 s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 13. septembra ob 9. uri.

Nanovo vstopajoči učenci za prvi razred se bodo vpisovali dne 9., za
višje razrede pa dne 10. septembra dopoldne.

Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je zglasiti dne 12. sep-
tembra dopoldne.

Vsa natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem poslopiju.

Ravnateljstvo.

2444 5-1

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako za-
vzivate železnato vino s
kino lekarja Piccoli-ja v
Ljubljani z dnevnim iz-
datkom 18 vinarjev, mesto
kina železnatega vina, ki
ne vsebuje več železa, kot
navadno vino in kojega bi
moral izpiti eden do pet
litrov na dan, da bi do-
vedli organizmu potrebno
množino železa, kar bi pa
bilo radi alkohola le škod-
ljivo. Polliterska steklenica
Piccolijevega železnatega
vina 2 kroni. - Naročila
proti povzetju. 3281

KUPCI POZOR!

Hiša, pripravna za vsako obrt, z lepim
vrtom, se proda po nizki ceni. Vprašanja pod
237 na upravo lista. 2486 1

Kupujemo večjo množino 2484 2

grozdja

za proizvajanje vinskega soka. Samo dobre
vrste, predvsem beli in muškatelec. Ponudbe
je poslati na Vydrovo tovarno hranil,
Praga VIII.

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.
Specijaliteti: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu
izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah,
kakor tudi vse druge šolske potrebščine v naj-
boljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

2524

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

FRANC SOUVAN SIN

manufakturna
veletrgovina
v Ljubljani
Mestni trg št. 22 in 23.
1816 Narodno podjetje.
Nizke cene. Solidna postrežba.

Knjigarna in trgovina muzikalij Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

2492

priporoča svojo

10-1

popolno zalogo

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v predpisanih izdajah po naj-
nižjih cenah.

Izkazni učnih knjig se oddajajo zastoj.